

Ενσωμάτωση Δεικτών στη Γλωσσική Διδασκαλία

Ενότητα που αφορά στη διδασκαλία (βάσει του σχολικού γλωσσικού εγχειριδίου): «Τηλεόραση»

(Γ΄ τεύχος, σ. 35-56)

Τάξη: Ε΄ Δημοτικό Σχολείο: Περιστερώννας

Ημερομηνία: 18 Απριλίου 2016

Δίκτυο Σχολείων ΕΔΕ: κ. Παναγιώτας Ρούσου Μιχαηλίδου

Για τον σχεδιασμό και την οργάνωση της διδασκαλίας συνεργάστηκαν οι: Εύη Χατζηβασιλείου Χατζηγιαννακού (Εκπαιδευτικός) και Χριστόδουλος Χριστοδούλου (Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για τα Ελληνικά)

Πλαίσιο Σχεδιασμού και Οργάνωσης Διδασκαλίας

Συνοπτική παρουσίαση ανάπτυξης της ενότητας

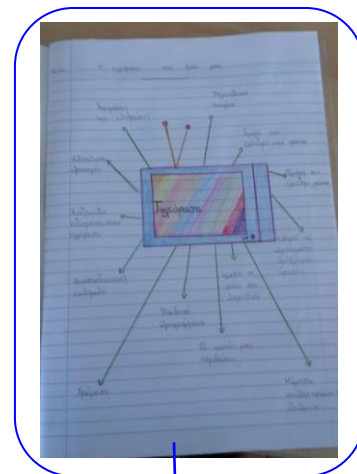
1. Τι έχει προηγηθεί της διδασκαλίας:

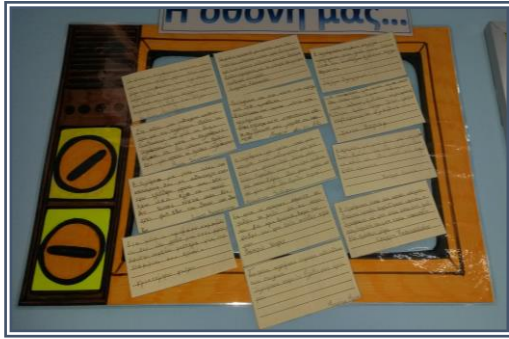
Στο πλαίσιο της ενότητας 15 του σχολικού εγχειριδίου της Ε΄ τάξης (τεύχος γ΄) με τίτλο «Τηλεόραση», η τάξη μελέτησε πτυχές, σχετικά με τη θέση της τηλεόρασης στην καθημερινή μας ζωή. Τα παιδιά, μέσω ιδεοθύελλας, κατέγραψαν λέξεις ή φράσεις, που αφορούν στο θέμα και θα ήθελαν να μελετήσουν. Αυτές ομαδοποιήθηκαν, δημιουργώντας τον προοργανωτή της ενότητας. Με τη συζήτηση που ακολούθησε, καταγράφηκαν σχετικά ερωτήματα και απορρέοντες προβληματισμοί, όπως:

- Τι σημαίνει για τον καθένα μας η τηλεόραση;
- Πόσο σημαντική είναι η τηλεόραση;
- Ποια είναι η σχέση του ανθρώπου με την τηλεόραση;
- Προτιμούν τηλεόραση ή βιβλία οι περισσότεροι άνθρωποι; Γιατί;
- Μπορώ να επιλέξω κατάλληλα τηλεοπτικά προγράμματα; Πώς;
- Ποιο είναι το προφίλ των μαθητών του σχολείου μας ως τηλεθεατών;
- Ποια είναι τα οφέλη από τη χρήση της τηλεόρασης;
- Ποιες συνέπειες προκύπτουν από την αλόγιστή της χρήση;

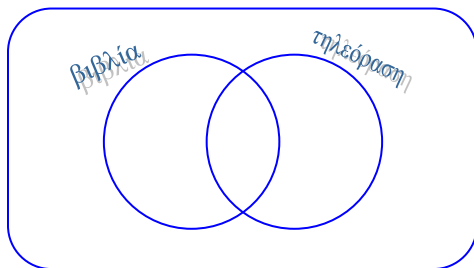
Τα ερωτήματα αποτέλεσαν τη βάση για το διάγραμμα της ενότητας, στο οποίο τοποθετήθηκαν οι ποικίλες πτυχές που προκύπτουν από την επεξεργασία της.

Τα παιδιά, αρχικά, διατύπωσαν σε καρτέλες τις απόψεις τους για το τι σημαίνει για το καθένα η τηλεόραση, δημιουργώντας την «Οθόνη τους». Στη συνέχεια, παρουσίασαν γραφικά την άποψή τους για το πόσο σημαντική είναι γι' αυτούς η τηλεόραση.

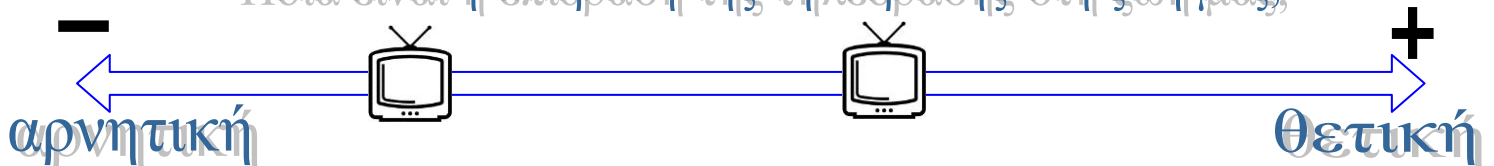

Τις επόμενες ημέρες, τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να αντιπαραβάλουν τα βιβλία με την τηλεόραση και να εισηγηθούν τρόπους αξιοποίησής της, για διάδοση της φιλιαναγνωσίας. Εντόπισαν τηλεοπτικές σειρές ή παιδικές ταινίες, βασισμένες σε βιβλία, και μετέτρεψαν αποσπάσματα αγαπημένων τους βιβλίων σε τηλεοπτικά επεισόδια.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον επέδειξαν για την επιλογή τηλεοπτικών εκπομπών, με βάση τα σήματα καταλληλότητας. Τα παιδιά, μέσα από αυτή τη διαδικασία, οδηγήθηκαν στον προβληματισμό «**Ποια είναι η επίδραση της τηλεόρασης στη ζωή μας: θετική ή αρνητική;**» Διατύπωσαν, σε καρτέλες, την προσωπική τους θέση ως προς τον προβληματισμό της ενότητας, τόσο στο διάγραμμα της ενότητας που τοποθετήθηκε στο κάθε θρανίο, όσο και στην πινακίδα της τάξης.

Ποια είναι η επίδραση της τηλεόρασης στη ζωή μας;

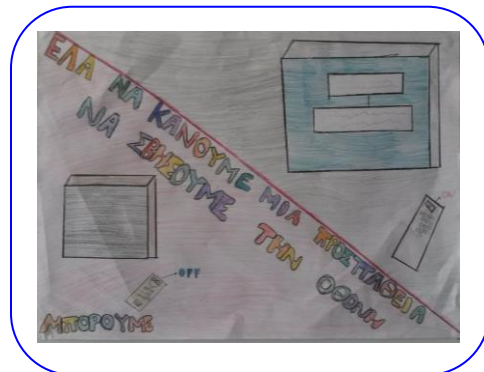
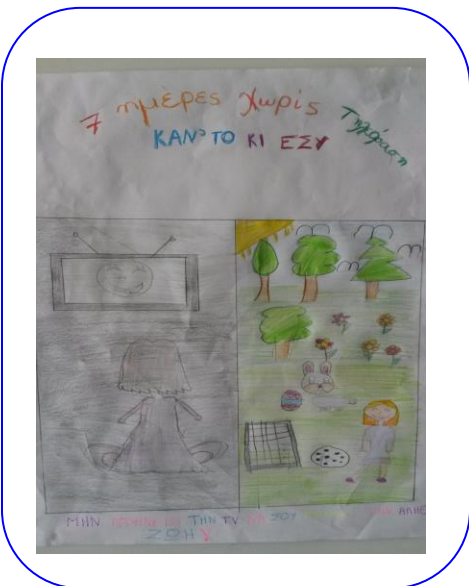
Για την ανάδειξη ποικίλων πτυχών του προβληματισμού, τα παιδιά συζήτησαν διάφορες φράσεις, γνωμικά, γελοιογραφίες και σύντομα φιλμάκια, εντοπίζοντας τα γλωσσικά ή μη στοιχεία τους (συνθήματα με δυνατές λέξεις, επανάληψη φράσεων, έντονα γράμματα, χιουμοριστικές εικόνες, αποσιωπήσεις). Επιπρόσθετα, έγινε έρευνα ανάμεσα στα παιδιά των τάξεων Δ' - Στ', σχετικά με το τηλεοπτικό προφίλ του μαθητικού πληθυσμού, η οποία μελετήθηκε συγκριτικά με το άρθρο «Το προφίλ του Έλληνα τηλεθεατή: 4,5 ώρες παρέα με την TV», ως προς τον συνολικό χρόνο τηλεοπτικής παρακολούθησης.

Ακολουθως, μελετήθηκαν, με ομαδική συναρμολόγηση (Jigsaw puzzle - Ομάδες Ειδικών), πηγές του σχολικού εγχειριδίου (Β.Μ. σ.36, Τ.Ε. σ.45) και μια σύντομη διαφημιστική ταινία για την Παγκόσμια Ημέρα Τηλεόρασης. Μέσα από την επεξεργασία των εκφραστικών μέσων, γλωσσικών και μη γλωσσικών (ρήματα δράσης, ασύνδετο σχήμα, γρήγορη εναλλαγή εικόνας), αναδείχθηκε η θετική πλευρά της τηλεόρασης.

Στη συνέχεια, συνεξετάστηκαν τα κείμενα «Η τηλεόραση στο χωριό του γέλιου» και «Η TV βλέπει σοβαρά τα παιδιά» ως προς τα νοήματά τους, το κειμενικό είδος, την οπτική τους ως προς τον προβληματισμό της ενότητας (αφηγηματικό κείμενο-άρθρο, επιθετικοί προσδιορισμοί, επανάληψη φράσεων, υπονοήσεις-ξεκάθαροι προβληματισμοί και επιχειρήματα). Επίσης, έγινε επεξεργασία των κειμένων «Περιπέτεια με την τηλεόραση» (Με λογισμό και μ' όνειρο, Ανθολόγιο Ε΄-Στ΄, σ. 60), «Τηλεορασιτίδα» (Τ.Ε. σελ. 36) και «Τέρμα η τηλεόραση». Μέσα από χιουμοριστικούς διαλόγους, ρεαλιστική αφήγηση, ρήματα βούλησης - συναισθημάτων, ασύνδετα σχήματα και εικόνα-κίνηση, αναδείχθηκαν οι αρνητικές επιδράσεις από τη χρήση της τηλεόρασης.

Καθ' όλη την πορεία διερεύνησης, τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να σταθούν κριτικά απέναντι στα νοήματα των κειμένων, να τα συσχετίσουν με την καθημερινή τους ζωή και να διατυπώσουν απόψεις που απορρέουν από τα βιώματα και τις εμπειρίες τους.

Στο μάθημα που προηγήθηκε, έγινε επεξεργασία του άρθρου «Επτά ημέρες χωρίς τηλεόραση: καν' το κι εσύ» που προβάλλει την πρόταση μιας μη κερδοσκοπικής οργάνωσης, για απεξάρτηση από την τηλεόραση. Το άρθρο αξιοποιεί έρευνες για την αρνητική επίδραση της τηλεόρασης και παρουσιάζει με επιχειρήματα κινδύνους από τη χρήση της, για να προτείνει εναλλακτική, ποιοτική δραστηριοποίηση. Επιπλέον, τα παιδιά έμαθαν το τραγούδι «Σβήσε την οθόνη», σχολίασαν την οπτική που προβάλλει ο δημιουργός για την επίδραση της τηλεόρασης και εικονογράφησαν τις στροφές του τραγουδιού. Στη συνέχεια, αξιοποιώντας την εικονογράφηση, δημιούργησαν ομαδικά αφίσες, για να προωθήσουν την εκστρατεία για απεξάρτηση από την τηλεόραση στα παιδιά του σχολείου. Οι αφίσες, που θα αναρτηθούν στο χώρο του σχολείου για ενθάρρυνση των παιδιών να δραστηριοποιηθούν μακριά από την τηλεόραση, θεωρούνται από την τάξη ως παρέμβαση στα αποτελέσματα της έρευνας για το τηλεοπτικό προφίλ των συμμαθητών/τριών τους.

2. Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας:

Κατανόηση Γραπτού Λόγου

Δείκτες Επιτυχίας	Δείκτες Επάρκειας
1. Τοποθετούν ένα κείμενο σε πλαίσιο (θεματικό, επικοινωνιακό, κοινωνιοπολιτισμικό)	
<p>1.1. Συνθέτουν πληροφορίες που δηλώνονται ρητά ή και υπόρρητα στο κείμενο και τις παρουσιάζουν συνοπτικά, ανάλογα με διαφορετικά σημεία έμφασης</p> <p>1.3. Συνδέουν κείμενα και τρόπους παρουσίασης ανθρώπων και πολιτισμών με ιστορικά, πολιτισμικά, κοινωνικά πλαίσια</p> <p>1.4. Αρχίζουν να αξιοποιούν στρατηγικές κατανόησης, για εξαγωγή συμπερασμάτων, σε σχέση με τον τρόπο που παρουσιάζεται ένα θέμα</p>	<p>1.1.3. Προκαθορισμένα κριτήρια για την επιλογή πληροφοριών που αφορούν σε διαφορετικά σημεία έμφασης (π.χ., οργάνωση με βάση τις μέρες απεξάρτησης από την τηλεόραση κ.λπ.)</p> <p>1.3.1. Σχέση κειμένου με προβληματισμό που αφορά στην επίδραση της τηλεόρασης στη ζωή μας</p> <p>1.4.1. Αιτιολογημένες προβλέψεις και εξαγωγή συμπερασμάτων, για το περιεχόμενο και την οπτική του συγγραφέα, μέσα από σύνθεση πληροφοριών, με βάση την εικόνα και το επικοινωνιακό του πλαίσιο</p> <p>1.4.4. Στοχευμένη ανάγνωση για ομαδοποίηση πληροφοριών, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, ερωτήματα ή προβληματισμούς [Ταξινόμηση πληροφοριών με βάση συγκεκριμένα ερωτήματα ή προβληματισμούς (π.χ., αλλαγές που επέρχονται στη ζωή των πρωταγωνιστών και τα συναισθήματα που βιώνουν κάθε μέρα ως συνέπεια της απεξάρτησης)]</p>
2. Αναγνωρίζουν τον τρόπο που οργανώνεται και λειτουργεί ο λόγος σε επίπεδο κειμένου, πρότασης, λέξης	
<p>2.4.2.1. Κατανοούν τη λειτουργία γλωσσικών στοιχείων στην παρουσίαση του ρεαλιστικού ή και μυθοπλαστικού σε λογοτεχνικά και μη κείμενα</p> <p>2.4.2.2. Κατανοούν τη συμβολή μη γλωσσικών στοιχείων στην παρουσίαση του ρεαλιστικού ή και μυθοπλαστικού σε λογοτεχνικά και μη κείμενα</p> <p>2.4.2.3. Αναγνωρίζουν συμβάσεις που αφορούν στη δομή αφηγήσεων και τη σχέση τους</p>	<p>2.4.2.1.1. Παρελθοντικοί χρόνοι-ιστορικός ενεστώτας, πρωτοπρόσωπη αφήγηση, ρήματα δράσης- συναισθημάτων, επιρρηματικοί (χρονικοί) προσδιορισμοί.</p> <p>2.4.2.2. Εικόνα, φράσεις σε εισαγωγικά</p> <p>2.4.2.3.1. Οργάνωση περιεχομένου και παραγραφοποίηση με βάση την άμεση, λεπτομερή και αντικειμενική απόδοση γεγονότων [δημιουργία αφηγηματικής πλοκής, συναισθηματικής φόρτισης και μετάδοση συγκεκριμένης οπτικής (εισαγωγή / τοποθέτηση - πρόβλημα, κορύφωση, λύση και επίλογος - κλείσιμο), ποικιλία χρονικών δεικτών συνοχής κειμένου]</p>
Αξιολογούν και κρίνουν ένα κείμενο ως προς τη λειτουργία και το περιεχόμενό του	
<p>3.2 Συνδέουν τον τρόπο που αναπαρίσταται ένα θέμα (η επίδραση της τηλεόρασης) στο κείμενο με τον τρόπο που επηρεάζονται διάφορα ακροατήρια</p>	<p>3.2.1. Γλωσσικά και μη γλωσσικά στοιχεία (π.χ., λεξιλόγιο, παρομοιώσεις, μεταφορές, σχέδιο, απεικονίσεις, συμβολισμοί) που παρουσιάζουν εμφανείς πληροφορίες, δεδομένες σχέσεις, απουσίες, αποσιωπήσεις</p> <p>3.2.2. Λεξιλόγιο, έμφαση, επανάληψη, σχέση με ακροατήριο (πώς επιδιώκει να επηρεάσει το ακροατήριο ο/η συγγραφέας)</p>

Παραγωγή Γραπτού Λόγου

Δείκτες Επιτυχίας	Δείκτες Επάρκειας
1. Τοποθετούν ένα κείμενο σε πλαίσιο (θεματικό, επικοινωνιακό, κοινωνιοπολιτισμικό)	
1.1. Καθορίζουν συγκεκριμένη ανάγκη για επικοινωνία και δράση, που σχετίζονται με εμπειρίες ποικίλων κοινωνικών ομάδων	1.1.1. Προβληματισμός σε σχέση με την επίδραση της τηλεόρασης στη ζωή μας
1.2. Καθορίζουν τον σκοπό και τον αποδέκτη, συνδέοντας το παραγόμενο κείμενο με συγκεκριμένο κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο	1.2.1. Κείμενο ως απάντηση σε προβληματισμό, παράθεση ιδεών, παρακίνηση για δράση, αιτιολόγηση και επεξήγηση (π.χ., υιοθέτηση κριτικής στάσης απέναντι στη χρήση της τηλεόρασης από παιδιά και γονείς σχολείου)
2. Οργανώνουν τον λόγο σε κείμενο, αρχίζοντας να αναπτύσσουν το προσωπικό τους στυλ	
2.3.2.1. Αξιοποιούν γλωσσικά στοιχεία, για να αφηγηθούν, αναδεικνύοντας τον ρόλο του ρεαλιστικού ή και μυθοπλαστικού στοιχείου σε κείμενα λογοτεχνικού και μη λογοτεχνικού λόγου	2.3.2.1.1. Ρήματα δράσης, συναισθημάτων, επιρρηματικοί προσδιορισμοί (χρονικοί)
2.3.2.2. Αξιοποιούν μη γλωσσικά στοιχεία, για να αφηγηθούν, αναδεικνύοντας τον ρόλο του ρεαλιστικού ή και του μυθοπλαστικού στοιχείου σε κείμενα λογοτεχνικού και μη λογοτεχνικού λόγου	2.3.2.2.1. Σχέδιο
2.3.2.3. Αξιοποιούν συμβάσεις που αφορούν στη δομή κειμένου, για να αφηγηθούν, αναδεικνύοντας τον ρόλο του ρεαλιστικού ή και μυθοπλαστικού στοιχείου σε κείμενα λογοτεχνικού και μη λογοτεχνικού λόγου (ανάλογα με το είδος κειμένου)	2.3.2.3.1. Οργάνωση περιεχομένου και παραγραφοποίηση για μετάδοση συγκεκριμένης οπτικής (εισαγωγή / τοποθέτηση - πρόβλημα, κορύφωση, λύση και επίλογος - κλείσιμο), ποικιλία δεικτών συνοχής (διεύρυνση χρονικών συνδέσμων)
2.3.4.1. Αξιοποιούν γλωσσικά στοιχεία, για να καταγράψουν οδηγίες με χρονική και ιεραρχική διαδοχή	2.3.4.1.1. Εγκλίσεις, τελικές και υποθετικές προτάσεις που λειτουργούν ως επιρρηματικός προσδιορισμός της προϋπόθεσης και εισάγονται με υποθετικούς συνδέσμους (αν, εάν, άμα), αποτελεσματικές και βουλευτικές προτάσεις
2.3.4.2. Αξιοποιούν μη γλωσσικά στοιχεία, για να καταγράψουν οδηγίες με χρονική και ιεραρχική διαδοχή	2.3.4.2.1. Εικόνα, αριθμοί, σημεία (bullets), βέλη, σχήματα
2.3.4.3. Αξιοποιούν στοιχεία που αφορούν στη δομή κειμένου, για να καταγράψουν οδηγίες με χρονική και ιεραρχική διαδοχή	2.3.4.3.1. Οργάνωση κειμένου με εύληπτη παρουσίαση του θέματος ή διαδικασίας - παρουσίαση στόχου, λειτουργική σύνθεση ποικίλων σημειωτικών τρόπων και πόρων (αξιοποίηση συμβόλων, εικόνων, φωτογραφιών ή σχημάτων), έτσι ώστε να ενισχυθεί / αυξηθεί η λειτουργικότητα του κειμένου των οδηγιών, τελικό κλείσιμο με μία καταληκτική αναφορά
3. Αξιολογούν το παραχθέν κείμενο ως προς τη λειτουργία και το περιεχόμενό του	
3.1. Αξιολογούν την αποτελεσματικότητα κειμένου και τη διατύπωση της προσωπικής τους θέσης με βάση το θεματικό, επικοινωνιακό και συγκεκριμένο κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο	3.1.1. Πραγμάτωση κειμένου: γλωσσικά στοιχεία, μορφοσύναξη 3.1.2. Επικοινωνιακή επάρκεια κειμένου και ανάδειξη προσωπικής θέσης (Συνάφεια θέματος, σκοπού και αποδέκτη, ύφους, ως προς το περιεχόμενο και πιθανούς αναγνώστες

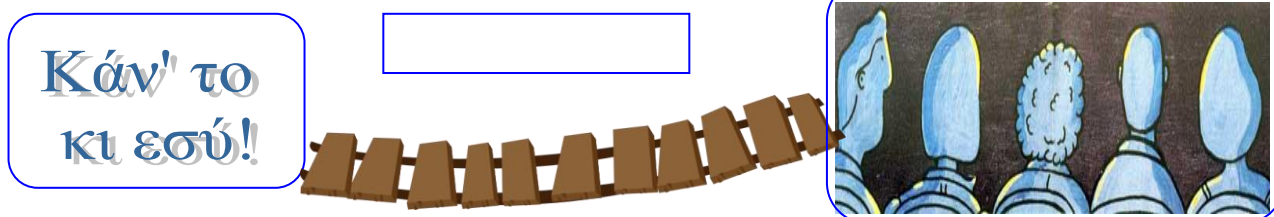
3. Τι προγραμματίζεται να γίνει στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διδασκαλίας

Θεματικό πλαίσιο - Γραμμή ενότητας

Με βάση τη γραμμή της ενότητας, γίνεται συνοπτική αναφορά στα κείμενα που μελετήθηκαν και στις σχετικές οπτικές που αναδύθηκαν μέσα από αυτά, σε σχέση με τον υπό διερεύνηση προβληματισμό «Ποια είναι η επίδραση της τηλεόρασης στη ζωή μας;»

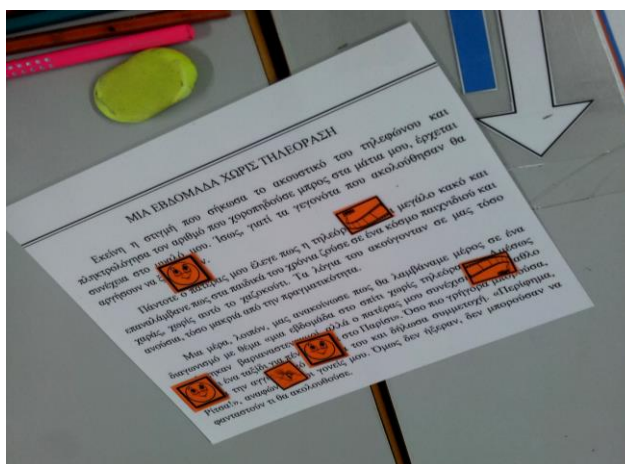
Γλωσσική γέφυρα - Σύνδεση κειμένου με προϋπάρχουσα γνώση

Προβάλλεται το φιλμάκι «Σκύλος - παιδαγωγός παιδιού» και, παράλληλα, αξιοποιούνται οι αφίσες που δημιουργήθηκαν στο προηγούμενο μάθημα, ώστε τα παιδιά να εντοπίσουν (σε ζευγάρια) μια γλωσσική γέφυρα που θα μπορούσε να συνδέει τα προηγούμενα με την εικόνα που παρουσιάζεται. Τα παιδιά σημειώνουν σε καρτέλα μια λέξη, η οποία θεωρούν ότι αντιπροσωπεύει τη «λέξη-γέφυρα» (π.χ., «απεξάρτηση», «εξάρτηση», «εθισμός», «πάθος» κ.λπ.). Αιτιολογούν τις απαντήσεις τους, με βάση γλωσσικά και μη γλωσσικά στοιχεία από τα κείμενα, δηλαδή, το φιλμάκι, τις αφίσες και την εικόνα του κειμένου «Μια εβδομάδα χωρίς τηλεόραση» (π.χ., τα άτομα έχουν γυρισμένη την πλάτη, παρακολουθούν με μεγάλη συγκέντρωση, μαύρο φόντο κ.λπ.).

Εστιασμένη ανάγνωση - Σημειώσεις (δομικά στοιχεία κειμένου και κειμενικό είδος)

Δίνεται στις ομάδες το αρχικό κομμάτι του κειμένου για σιωπηρή ανάγνωση. Κατά τη διάρκειά της, τα παιδιά τοποθετούν στο κείμενο προσυμφωνημένα σύμβολα, για να εντοπίσουν 3 πρόσωπα, 2 γεγονότα και 1 σημείο μυστηρίου. Τα δομικά στοιχεία που ανακοινώνονται οδηγούν στην αναγνώριση του αφηγηματικού κειμενικού είδους.

Υποθέσεις (για το περιεχόμενο του κειμένου)

Ακολουθώς, σχολιάζεται το σημείο μυστηρίου και οι μαθητές διατυπώνουν προφορικά προβλέψεις για τη συνέχεια της ιστορίας (Τι άραγε θα συνέβαινε που δεν ήξεραν και δεν μπορούσαν να φανταστούν οι γονείς;).

Συναρμολόγηση κειμένου με βάση διακριτές νοηματικές ενότητες

Στη συνέχεια δίνονται στις ομάδες οι υπόλοιπες παράγραφοι για να τις σειροθετήσουν, αξιοποιώντας τους χρονικούς δείκτες του κειμένου, ως εργαλείο δόμησης μιας αφήγησης. Η συναρμολόγηση του κειμένου παρουσιάζεται στην ολομέλεια και τα παιδιά τεκμηριώνουν τον τρόπο συναρμολόγησης του κειμένου, αξιοποιώντας την αρχή ή το τέλος κάθε παραγράφου (χρονικοί δείκτες). Εντοπίζονται και σημειώνονται οι διαφορετικές ημέρες στην εξέλιξη της πλοκής της ιστορίας ως διακριτές νοηματικές ενότητες του κειμένου και, παράλληλα, εντοπίζεται και κυκλώνεται το χρονικό σημείο, από το οποίο αρχίζουν οι αλλαγές στη ζωή της οικογένειας.

Ταξινόμηση και καταγραφή πληροφοριών κειμένου με βάση συγκεκριμένο ερώτημα

Δίνεται ολοκληρωμένο το κείμενο στα παιδιά και διαβάζεται μεγαλόφωνα από την εκπαιδευτικό, με στόχο να εντοπίσουν και να σημειώσουν, στο κείμενο, στοιχεία τα οποία δείχνουν τις αλλαγές που επέφερε στη ζωή της οικογένειας η αποχή από την τηλεόραση.

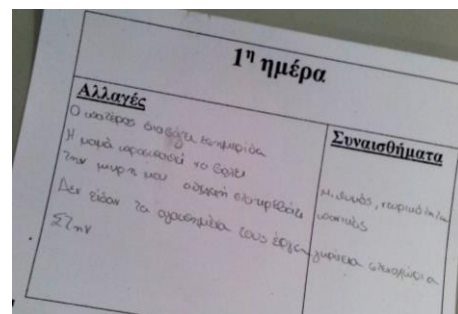
Στη συνέχεια, σε 4 καρτέλες (1^η ημέρα, 2^η, 3^η-6^η, 7^η), τα παιδιά καταγράφουν ομαδικά, τις αλλαγές που επέρχονται στη ζωή των πρωταγωνιστών και τα συναισθήματα που βιώνουν κάθε μέρα, ως συνέπεια των αλλαγών αυτών (με ρητή αναφορά στα αντίστοιχα γλωσσικά στοιχεία του κειμένου).

1 ^η ημέρα	
Αλλαγές	Συναισθήματα

2 ^η ημέρα	

3 ^η -6 ^η ημέρα	

7 ^η ημέρα	

Πολυδιάστατες ερωτήσεις κατανόησης

Τα αποτελέσματα της πιο πάνω διερεύνησης ανακοινώνονται στην ολομέλεια. Παράλληλα, γίνεται νοηματική επεξεργασία του κειμένου με πολυδιάστατες ερωτήσεις κατανόησης (οι απαντήσεις τεκμηριώνονται με σχετικές αναφορές στο κείμενο):

A. Πληροφοριακές Ερωτήσεις (Literal): Εντοπισμός και εξαγωγή πληροφοριών που εντοπίζονται ρητά στο κείμενο. (Ενδεικτικά):

- Ποιο γεγονός αλλάζει τη ζωή της οικογένειας;
- Τι έγινε στο τέλος του διαγωνισμού; Από πού το καταλαβαίνουμε;
- Με ποιες λέξεις ή φράσεις δείχνει η συγγραφέας την αλλαγή στάσης της οικογένειας την 7^η μέρα; (δεν έστρεψα όπως συνήθως το βλέμμα..., άλλωστε..., είχε λοιπόν πάψει πια..., δεν ξοδεύαμε πια..., ανακαλύψαμε τον πραγματικό κόσμο...)

B. Συμπερασματικές - Επαγωγικές ερωτήσεις (Inferential): Κατανόηση και ερμηνεία κειμένου. Αξιοποιούνται προϋπάρχουσες γνώσεις και συσχετίζονται με πληροφορίες του κειμένου. Εξάγονται συμπεράσματα. (Ενδεικτικά):

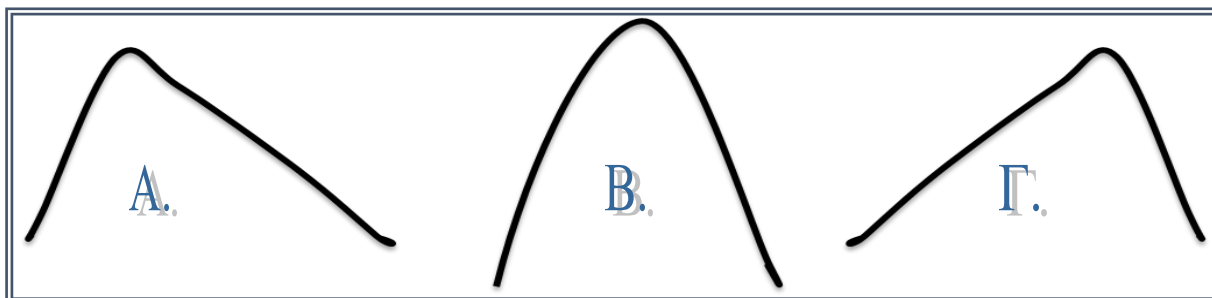
- Ποια αρχική σκέψη κάνει η αφηγήτρια με αφορμή το σβήσιμο της τηλεόρασης και πώς αποδείχτηκε σωστή, στη συνέχεια της ιστορίας;
- Τι εννοεί η ηρωίδα με τη φράση «ο πραγματικός κόσμος του παιχνιδιού και της χαράς»; Ποια φράση του κειμένου δείχνει το αντίθετο;

Γ. Αξιολογικές - Κριτικές ερωτήσεις (Evaluative-Critical): Προβληματισμός και αξιολόγηση, αναφορικά με το περιεχόμενο του κειμένου. Αναπτύσσονται αξιολογικές κρίσεις, σε σχέση με το κείμενο. (Ενδεικτικά):

- Πώς κρίνετε τη στάση του πατέρα απέναντι στην τηλεόραση;

Βουνό της αφήγησης και διάγραμμα συναισθημάτων (καρδιογράφημα) ηρώων ως μέσα οργάνωσης περιεχομένου για μετάδοση συγκεκριμένης οπτικής

Προβάλλονται τρία διαφορετικά βουνά αφήγησης και τα παιδιά επιλέγουν αυτό που αντιπροσωπεύει περισσότερο την εξέλιξη της πλοκής, τεκμηριώνοντας την άποψή τους, με βάση τη χρονική στιγμή της κορύφωσης και την πορεία εξομάλυνσης του προβλήματος της ιστορίας.

Ακολουθώς, κάθε ομάδα φτιάχνει το καρδιογράφημα της οικογένειας της ιστορίας, τοποθετώντας τις καρτέλες συναισθημάτων που έφτιαξαν προηγουμένως. Σε αυτές προστίθεται και η καρτέλα που αντιστοιχεί στην αρχή της ιστορίας. Ακολουθεί παρουσίαση και σύγκριση των διαγραμμάτων που έφτιαξε η κάθε ομάδα. Τα παιδιά τεκμηριώνουν τις επιλογές τους, αξιοποιώντας γλωσσικά στοιχεία από το κείμενο. Αναπτύσσεται σχετικός προβληματισμός, σχετικά με την τοποθέτηση της πρώτης σκηνής. Συγκεκριμένα, συγκρίνεται η «ηρεμία» που παρατηρείται στις δύο άκρες του σχεδιαγράμματος, σε σχέση με την πηγή που την προκαλεί (αρχική ηρεμία από τη συντροφιά της εικονικής πραγματικότητας, τελική ηρεμία από τον πραγματικό κόσμο του παιχνιδιού και της χαράς). Τα παιδιά καλούνται να παρουσιάσουν τις διαφορετικές όψεις της ηρεμίας, με θεατρική σύμβαση (παγωμένη εικόνα). Τέλος, επιχειρείται ερμηνεία των διαγραμμάτων ως προς την οπτική που αυτά φαίνεται να προβάλλουν σε σχέση με το συγκεκριμένο θέμα - πρόβλημα της απεξάρτησης (π.χ., η αρχή είναι πάντα δύσκολη αλλά επέρχεται σταδιακή εξομάλυνση σε βάθος χρόνου) και γίνεται συσχετισμός τους με παρόμοιες καταστάσεις της πραγματικότητας (π.χ., απεξάρτηση από το σιγάρο κ.λπ.).

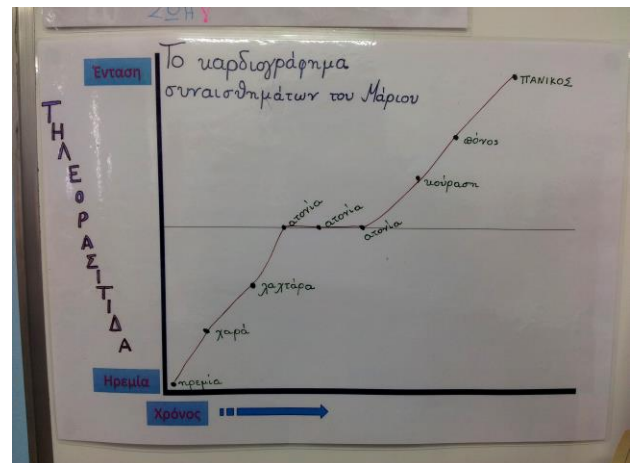
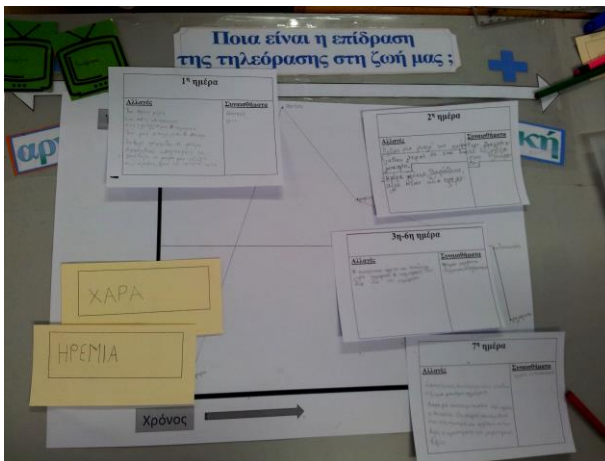

Αντιπαραβολή και αξιολόγηση αποτελεσματικότητας κειμένων ως προς συγκεκριμένους αποδέκτες

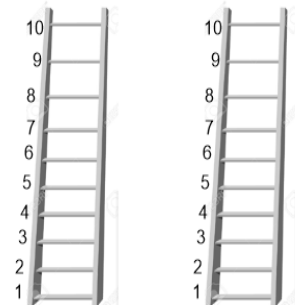
Τα διαγράμματα συναισθημάτων (καρδιογράφημα) για το κείμενο «Μια εβδομάδα χωρίς τηλεόραση» συγκρίνονται με το καρδιογράφημα του ήρωα της «Τηλεορασίτιδας» (από προηγούμενη μέρα). Προκύπτει ότι τα συναισθήματα στο πρώτο κείμενο εξομαλύνονται, ενώ στο δεύτερο παραμένουν στο σημείο της έντασης. Σχολιάζοντας τα συμπεράσματα αυτά, ως συνειδητές επιλογές των δύο συγγραφέων, τα παιδιά αξιολογούν την αποτελεσματικότητα της κάθε επιλογής ως προς τον βαθμό που αυτή θα μπορούσε να επηρεάσει τους ίδιους ή τους γονείς τους (ως αναγνώστες) να κάνουν αλλαγές στις καθημερινές τους συνήθειες, αναφορικά με τη χρήση της τηλεόρασης.

Στη συνέχεια, τα παιδιά καλούνται να γράψουν ατομικά, σε μια σύντομη παράγραφο, εισηγήσεις προς τον ήρωα του κειμένου «Τηλεορασίτιδα», ώστε να αντιμετωπίσει την οξεία τηλεορασίτιδα και η καμπύλη των συναισθημάτων του να προχωρήσει προς την ηρεμία.

Σκάλα προτεραιοτήτων

Τα παιδιά τοποθετούν την «τηλεόραση» στη σκάλα προτεραιοτήτων των ηρώων στα δύο κείμενα, όπως αυτή παρουσιάζεται στην αρχή και στο τέλος του κειμένου. Αιτιολογούν τις επιλογές τους και σχολιάζουν τι είναι αυτό που άλλαξε τις προτεραιότητες των ηρώων (π.χ., κίνητρο ταξιδιού - αξία και χαρά άλλων δραστηριοτήτων).

Εργαλείο T και Πλέγμα κειμένων – Σύμπτυξη ιδεών κειμένου και αναγνώριση οπτικής του

Τα παιδιά προβληματίζονται για το μήνυμα που θέλει να μεταδώσει η συγγραφέας. Αξιοποιώντας το εργαλείο T, εντοπίζουν και καταγράφουν τις κεντρικές ιδέες και αντίστοιχα γλωσσικά στοιχεία που αναφέρονται στο κείμενο (π.χ., εντοπισμός στοιχείων επιχειρηματολογίας, μέσα από την αφήγηση γεγονότων). Με βάση τις σημειώσεις αυτές, συμπληρώνεται το πλέγμα κειμένων.

Οπτικές Κείμενα	Οφέλη από την αξιοποίηση της τηλεόρασης	Κίνδυνοι από χρήση της τηλεόρασης	Ανθρώπος και τηλεόραση
	Η τηλεόραση είναι ένα μέσο ενημέρωσης και εκπαίδευσης. Μπορεί να μεταδώσει πληροφορίες που είναι δύσκολο να βρούμε αλλού.	Η τηλεόραση μπορεί να προκαλέσει υπερβολική χρήση και να επηρεάσει την υγεία.	Ο άνθρωπος μπορεί να επηρεαστεί από την τηλεόραση, να γίνει πιο κοινωνικός και να μάθει πολλά πράγματα.
Η τηλεόραση στο χωριό του γέλιου	Η τηλεόραση στο χωριό του γέλιου είναι ένα μέσο ενημέρωσης και εκπαίδευσης.	Η τηλεόραση στο χωριό του γέλιου μπορεί να προκαλέσει υπερβολική χρήση και να επηρεάσει την υγεία.	Ο άνθρωπος μπορεί να επηρεαστεί από την τηλεόραση, να γίνει πιο κοινωνικός και να μάθει πολλά πράγματα.
Η Τv βλέπει σοβαρά τα παιδιά	Η Τv βλέπει σοβαρά τα παιδιά είναι ένα μέσο ενημέρωσης και εκπαίδευσης.	Η Τv βλέπει σοβαρά τα παιδιά μπορεί να προκαλέσει υπερβολική χρήση και να επηρεάσει την υγεία.	Ο άνθρωπος μπορεί να επηρεαστεί από την Τv, να γίνει πιο κοινωνικός και να μάθει πολλά πράγματα.
Περαιτέρω με την τηλεόραση	Περαιτέρω με την τηλεόραση είναι ένα μέσο ενημέρωσης και εκπαίδευσης.	Περαιτέρω με την τηλεόραση μπορεί να προκαλέσει υπερβολική χρήση και να επηρεάσει την υγεία.	Ο άνθρωπος μπορεί να επηρεαστεί από την τηλεόραση, να γίνει πιο κοινωνικός και να μάθει πολλά πράγματα.
Τηλεορασιίδα	Τηλεορασιίδα είναι ένα μέσο ενημέρωσης και εκπαίδευσης.	Τηλεορασιίδα μπορεί να προκαλέσει υπερβολική χρήση και να επηρεάσει την υγεία.	Ο άνθρωπος μπορεί να επηρεαστεί από την τηλεορασιίδα, να γίνει πιο κοινωνικός και να μάθει πολλά πράγματα.
Τέρας η τηλεόραση	Τέρας η τηλεόραση είναι ένα μέσο ενημέρωσης και εκπαίδευσης.	Τέρας η τηλεόραση μπορεί να προκαλέσει υπερβολική χρήση και να επηρεάσει την υγεία.	Ο άνθρωπος μπορεί να επηρεαστεί από την τηλεόραση, να γίνει πιο κοινωνικός και να μάθει πολλά πράγματα.
Επί 6 ημέρες χωρίς τηλεόραση κόν' το κι σου	Επί 6 ημέρες χωρίς τηλεόραση κόν' το κι σου είναι ένα μέσο ενημέρωσης και εκπαίδευσης.	Επί 6 ημέρες χωρίς τηλεόραση κόν' το κι σου μπορεί να προκαλέσει υπερβολική χρήση και να επηρεάσει την υγεία.	Ο άνθρωπος μπορεί να επηρεαστεί από την τηλεόραση, να γίνει πιο κοινωνικός και να μάθει πολλά πράγματα.
Μια εβδομάδα χωρίς τηλεόραση	Μια εβδομάδα χωρίς τηλεόραση είναι ένα μέσο ενημέρωσης και εκπαίδευσης.	Μια εβδομάδα χωρίς τηλεόραση μπορεί να προκαλέσει υπερβολική χρήση και να επηρεάσει την υγεία.	Ο άνθρωπος μπορεί να επηρεαστεί από την τηλεόραση, να γίνει πιο κοινωνικός και να μάθει πολλά πράγματα.

Γραμμή ενότητας – Τοποθέτηση κειμένου σε σχέση με τον υπό διερεύνηση προβληματισμό και τα άλλα κείμενα της ενότητας και διατύπωση προσωπικής τεκμηριωμένης άποψης παιδιών

Συμπύσσοντας και αξιολογώντας τα πιο πάνω στοιχεία, τα παιδιά καλούνται να αξιολογήσουν την οπτική που η συγγραφέας προβάλλει ως προς τον υπό διερεύνηση προβληματισμό και να τοποθετήσουν το κείμενο στη γραμμή της ενότητας. Στη συνέχεια, στη γραμμή της ενότητας του θρανίου τους, τα παιδιά καταγράφουν, σε καρτέλα διαφορετικού χρώματος από αυτό της αρχικής καταγραφής, ποια είναι η «αναθεωρημένη» στάση τους απέναντι στην τηλεόραση. Συζητούν πιθανή διαφοροποίηση της αρχικής τους άποψης και εξηγούν τι τους έπεισε να αλλάξουν στάση. Τοποθετούν την τελική τους άποψη για την επίδραση της τηλεόρασης, σε μικρή καρτέλα (post-it) διαφορετικού χρώματος στην πινακίδα της ενότητας.

Μετα-κείμενα – Αφήγηση σκηνής «Μια εβδομάδα μετά...»

Τα παιδιά αφηγούνται γραπτώς, μια σκηνή από τη ζωή της οικογένειας της Ρίτσας, δείχνοντας πώς φαντάζονται τη ζωή της οικογένειας μια εβδομάδα μετά. Με τον τρόπο αυτό, τα παιδιά προβάλλουν, το καθένα, τη δική του στάση, για την επίδραση της τηλεόρασης. Έτσι, προκύπτουν και αντιπαραβάλλονται ποικίλες εκδοχές που αναδεικνύουν τη σχέση τηλεόρασης και ανθρώπου. Τελικοί αποδέκτες των παραχθέντων κειμένων θα είναι τα παιδιά του τμήματος της Ε΄ 1. Τα κείμενα που θα προκύψουν θα αποτελέσουν βάση μελέτης και συζήτησης ανάμεσα στα παιδιά των δύο τμημάτων (σε κοινή συνάντησή τους) αναφορικά με τον υπό διερεύνηση προβληματισμό της ενότητας.

4. Τι προγραμματίζεται να ακολουθήσει μετά τη διδασκαλία:

Τα παιδιά αφηγούνται μια δική τους ιστορία, με εικονογραφημένες σκηνές, βασισμένη στα μηνύματα και τις εμπειρίες που αποκόμισαν από την ενότητα, με σκοπό να πείσουν τους αναγνώστες να διαμορφώσουν μια κριτική άποψη για τη χρήση της τηλεόρασης. Οι αφηγήσεις θα τύχουν επεξεργασίας στις τάξεις των παιδιών που συμμετείχαν στην έρευνα για το τηλεοπτικό προφίλ, ως παρέμβαση στα σχολικά δρώμενα, και θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του σχολείου.

Ως επέκταση της ενότητας, τα παιδιά δημιουργούν τρίπτυχο με εισηγήσεις, με στόχο να επηρεάσουν τους γονείς και τα αδέρφια τους να υιοθετήσουν στο σπίτι υγιείς και ισορροπημένες συνήθειες σε σχέση με τη χρήση της τηλεόρασης. Τα έντυπα αξιολογούνται ως προς τη λειτουργία και το περιεχόμενό τους, γίνονται οι απαραίτητες αναθεωρήσεις και τα τελικά κείμενα διανέμονται στις οικογένειες του σχολείου.

5. Διδακτικό Υλικό που αξιοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της ενότητας:

- Η τηλεόραση συμβάλλει στη διάδοση του βιβλίου ή οδηγεί στον παραγκωνισμό του;, άρθρο (fliprap.blogspot.com/2012/12/blog-post_14.html)
- Το προφίλ του Έλληνα τηλεθεατή:4,5 ώρες μπροστά από την Τν, άρθρο (www.ethnos.gr/media/arthro/4_5_ores_parea_me_tin_tv-63737393/)
- Τα θετικά... και τα αρνητικά (σχολικό εγχειρίδιο, Β.Μ. γ' τεύχος, σελ. 36-37)
- World Television Day 2013, βίντεο (<https://www.youtube.com/watch?v=eKRqbpifugQ>)
- Η τηλεόραση στο χωριό του γέλιου
- Η Τν βλάπτει σοβαρά τα παιδιά, άρθρο (www.tovima.gr/culture/article/?aid=294576)
- Περιπέτεια με την τηλεόραση, Ανθολόγιο Ε΄-Στ΄, σελ. 60
- Τηλεορασίπδα (σχολικό εγχειρίδιο, Τ.Ε. β' τεύχος, σελ. 36)
- Τέρμα η τηλεόραση (Φ. Ντιπασκέ), πρόταση αναγνώσματος (www.elniple.com)
- Σκύλος-παιδαγωγός παιδιού, βίντεο (http://www.schools.ac.cy/klimakio/themata/thriskeftika/didaktiko_yliko_e_taxi.html)
- Σβήσε την οθόνη, τραγούδι (www.youtube.com/watch?v=BoGB15lwHvM)
- Μια εβδομάδα χωρίς τηλεόραση, πεζογράφημα (διασκευή) (<http://3gym-chanion.chon.sch.gr/oldsite/tetradio/>)

Εκείνη η στιγμή που σήκωσα το ακουστικό του τηλεφώνου και πληκτρολόγησα τον αριθμό που χοροπηδούσε μπρος στα μάτια μου, έρχεται συνέχεια στο μυαλό μου. Ίσως, γιατί τα γεγονότα που ακολούθησαν θα αργήσουν να ξεχαστούν.

Πάντοτε ο πατέρας μου έλεγε πως η τηλεόραση είναι μεγάλο κακό και επαναλάμβανε πως στα παιδικά του χρόνια ζούσε σε ένα κόσμο παιχνιδιού και χαράς, χωρίς αυτό το χαζοκούτι. Τα λόγια του ακούγονταν σε μας τόσο ανούσια, τόσο μακριά από την πραγματικότητα.

Μια μέρα, λοιπόν, μας ανακοίνωσε πως θα λαμβάναμε μέρος σε ένα διαγωνισμό με θέμα «μια εβδομάδα στο σπίτι χωρίς τηλεόραση». Αμέσως ακούστηκαν βαριαναστεναγμοί, αλλά ο πατέρας μου συνέχισε: «Το έπαθλο θα είναι ένα ταξίδι για πέντε άτομα στο Παρίσι». Όσο πιο γρήγορα μπορούσα, άρπαξα την αγγελία από τα χέρια του και δήλωσα συμμετοχή. «Περίφημα, Ρίτσα!», αναφώνησαν οι γονείς μου. Όμως δεν ήξεραν, δεν μπορούσαν να φανταστούν τι θα ακολουθούσε.

Το επόμενο πρωί ήταν η αρχή μιας αλλιώτικης εβδομάδας. Στο σπίτι επικρατούσε πανζουρλισμός, όπως άλλωστε κάθε φορά που ετοιμαζόμαστε για το σχολείο. Όμως η τηλεόραση δεν μας συντρόφευε πια. Ο πατέρας μου, μολονότι θα έπρεπε να παρακολουθεί μια από τις πρωινές ενημερωτικές εκπομπές, διάβαζε εφημερίδα. Η μητέρα μου προσπαθούσε απεγνωσμένα να ξαναβάλει τη μικρή μου αδερφή στο κρεβάτι, φανερά θυμωμένη από την υπερκινητικότητά της. «Όλα είναι στραβά σήμερα! Δεν τα βλέπω καλά τα πράγματα!», συλλογίστηκα. Και αποδείχτηκα σωστή!

Μόλις επέστρεψα από το σχολείο, βρήκα πάλι την τηλεόραση κλειστή. Καθώς μου δημιουργούνταν η ακατανίκητη επιθυμία να πατήσω το «μαγικό» της κουμπί, γύρισα αποφασιστικά την πλάτη και έφυγα. Το απόγευμα όμως, άλλη μια δόση απογοήτευσης μας περίμενε. Εγώ δεν μπόρεσα να απολαύσω το αγαπημένο μου έργο, που μου πρόσφερε γενναιοδωρα χαρά, ευθυμία, γέλιο, χαλάρωση, μακριά από τη βαρετή καθημερινότητα. Η μητέρα μου καταστενοχωρήθηκε που έχασε ένα «συγκλονιστικό» επεισόδιο του σίριαλ. Τα αδέρφια μου γκρίνιαζαν απελπισμένα πως δεν αντέχουν χωρίς τον αγαπημένο τους «σούπερμαν». Κι ο πατέρας, μόλις το ρολόι έδειξε 8 η ώρα, τινάχτηκε όρθιος και έτρεξε προς την τηλεόραση. Με δυσκολία συγκράτησε την επιθυμία του να μην ακυρώσει τη συμμετοχή μας στο διαγωνισμό, προκειμένου να ενημερωθεί για το τι συμβαίνει στην υφήλιο. «Ετοιμαστείτε! Θα πάμε μια βόλτα!», είπε με τη φωνή και το βλέμμα όλο απογοήτευση.

Την επομένη ήμουν σίγουρη ότι θα ξεκινούσε μια ακόμα δύσκολη μέρα. Σκέψεις άρχισαν να με κατακλύζουν. Γιατί να μας πιάσει μια τέτοια παράνοια και να θελήσουμε να ζήσουμε μια βδομάδα ολόκληρη δίχως τηλεόραση; Ήμαστε πράγματι εθισμένοι σε αυτό το κουτί, μα όχι κι άδικα. Η τηλεόραση, όταν «χρησιμοποιείται» σωστά, μπορεί να μεταδώσει σπουδαίες γνώσεις στον θεατή, να τον ξεκουράσει, να τον χαλαρώσει και να τον μεταφέρει νοητικά σε άλλους άγνωστους τόπους. Και όλα αυτά τόσο άμεσα, με ένα απλό πάτημα του κουμπιού. Από την άλλη πλευρά, σαφώς υπάρχουν και αρνητικές συνέπειες, ιδιαίτερα για όσους σπαταλούν υπερβολικό χρόνο μπροστά στην οθόνη της. Καταρχάς, επηρεάζεται η υγεία τους και ειδικότερα τα μάτια τους και κλονίζεται η ψυχική τους υγεία. Μεγαλώνει η μοναξιά και η απομόνωσή τους από τους φίλους τους και την κοινωνική τους ζωή.

Επιπρόσθετα, παραμονεύει ο κίνδυνος να μετατραπούν σε άβουλα, παθητικά όντα, εάν δεν αντικρίζουν κριτικά ό,τι τους μεταδίδεται.

Τελικά, αποδείχτηκα λάθος στις προβλέψεις μου! Η μέρα πέρασε, σαφώς με γκρίνιες και παράπονα, όμως παρόλα αυτά η κατάσταση ήταν πιο ομαλή και πιο ήρεμη. Εγώ αφέθηκα να με παρασύρει η μαγεία της μουσικής και ταξίδεψα ελεύθερα με τα φτερά της φαντασίας στις σελίδες ενός ξεχασμένου βιβλίου. Η μητέρα δεν παραπονέθηκε για το αγαπημένο της έργο, τα αδέρφια μου έπαιζαν χαρούμενα στο δωμάτιό τους και ο πατέρας «βολεύτηκε» μια χαρά με τις εφημερίδες και το ραδιόφωνο που μετέδιδε συνεχώς ειδήσεις. Κι όλο και ηρεμούσε η κατάσταση, ηρεμούσε μέρα με τη μέρα. Ώσπου έφθασε και η πολυπόθητη Κυριακή, η μέρα της επανασύνδεσης με την «εικονική μας πραγματικότητα».

Πρωί-πρωί ξεκινήσαμε για την εκκλησία. Επιστρέφοντας, δεν έστρεψα, όπως συνήθως, το βλέμμα μου προς την τηλεόραση. Άλλωστε είχα σχέδια για την υπόλοιπη ημέρα που δεν την περιλάμβαναν καθόλου: ένα απογευματινό περίπατο, ίσως ένα σινεμά κι αργότερα το αγαπημένο μου λογοτεχνικό βιβλίο... Είχε λοιπόν πάψει πια το κουτί να «ερεθίζει» με την παρουσία του τις αισθήσεις μας. Είχαμε καταλάβει πως η τηλεόραση δεν μας ήταν αναγκαία. Δεν ξοδεύαμε πια τον πολύτιμο χρόνο μας σε αυτήν και ανακαλύψαμε τον πραγματικό κόσμο του παιχνιδιού και της χαράς.

Ομολογώ πως αυτή η εβδομάδα είχε πολλές δυσκολίες, μα οι εμπειρίες που μου προσέφερε θα μείνουν βαθιά χαραγμένες στο μυαλό μου. Και για να είμαι απολύτως ειλικρινής, δε θα ξεχάσω ποτέ και τη θέα του Πύργου του Άιφελ που τώρα απολαμβάνω από τη βεράντα ενός υπερπολυτελούς ξενοδοχείου στο Παρίσι!

Ελευθερία Βαγιωνάκη

Απόσπασμα – διασκευή

<http://3gym-chanion.chon.sch.gr/oldsite/tetradio/>

Τηλεορασίτιδα

Ήταν μια φορά κι έναν καιρό ένα παιδάκι που το λέγανε Μάριο. Το παιδάκι αυτό έβλεπε τηλεόραση πάρα πολύ. Το πρωί, πριν φύγει για το σχολείο, έβλεπε βίντεο. Το μεσημέρι, στο τραπέζι, αντί να κουβεντιάσει με τους γονείς του, ήθελε να βλέπει τηλεόραση την ώρα του φαγητού. Όσο διάβαζε κι έγραφε τα μαθήματά του για την άλλη μέρα, την άφηνε ανοικτή. Προτιμούσε να δει τηλεόραση παρά να παίξει με τους φίλους του. Το βράδυ δεν πήγαινε για ύπνο αν δεν έβλεπε και την τελευταία εκπομπή.

Όλοι του έλεγαν ότι δεν έκανε καλά, βλλ' αυτός εκεί, δεν άλλαζε συνήθειες. Μια μέρα που δεν είχε σχολείο, έμεινε μπροστά στην τηλεόραση απ' το πρωί ως το βράδυ. Άδικα του 'λεγε η μαμά του να την κλείσει και να βγει λίγο έξω. Εκείνο το βράδυ δεν κοιμήθηκε καθόλου καλά επειδή ένιωθε ναυτία και το κεφάλι του πονούσε. Την άλλη μέρα το πρωί φώναξε τη μαμά του και της είπε ότι αισθανόταν περίεργα και ότι το κεφάλι του ήταν βαρύ. Τότε εκείνη αποφάσισε να τον πάει αμέσως στον γιατρό. Όταν τον είδε ο γιατρός, είπε ότι ο μικρός μας φίλος είχε πάθει οξεία τηλεορασίτιδα.

Κριστίνα Λαστρέγκο – Φραντσέσκο Τέστα, *Μ' αρέσει η τηλεόραση*, εκδ. Ντουντούμ, Αθήνα, 1991

3η-6η ημέρα

Αλλαγές

Συναισθήματα

2^η ημέρα

Αλλαγές

Συναισθήματα

1^η ημέρα

Αλλαγές

Συναισθήματα

7^η ημέρα

Αλλαγές

Συναισθήματα

Περιπέτεια με την τηλεόραση

Ένταση

Ηρεμία

Χρόνος

Προμορφωτική Ημερίδα για τη Διδασκαλία των Ελληνικών (Φεβρουάριος- Απρίλιος 2016)
Καθηγητές / Διευθύντριες (Δίκτυα Σχολείων ΕΔΕ): Ενσωμάτωση Δεικτών στη Γλωσσική Διδασκαλία
Ομάδα Εργασίας Ελληνικών (Δημοτική Εκπαίδευση)

Η επίδραση της τηλεόρασης

θετική

αρνητική

	<p><u>Γράψε εισηγήσεις στο Μάριο, ώστε να αντιμετωπίσει την οξεία τηλεορασίδα</u></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

	<p><u>Γράψε εισηγήσεις στο Μάριο, ώστε να αντιμετωπίσει την οξεία τηλεορασίδα</u></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

	<p><u>Γράψε εισηγήσεις στο Μάριο, ώστε να αντιμετωπίσει την οξεία τηλεορασίδα</u></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

